

Природен ЛЪКАРЬ

РЕДАКТОРЪ
Д-ръ КИРИЛЪ ЙОРДАНОВЪ

СЪДЪРЖАНИЕ:

Основни принципи въ
биологичното лѣкуване

ПРИРОДЕНЪ ЛЪКАРЪ

Научно-популярно списание за природно лѣкуване и природосъобразенъ животъ (биологична медицина)

Редакторъ Д-ръ Кирилъ Йордановъ
градски лѣкаръ

Бул. „Мария Луиза“ № 34
Варна, телефонъ № 28-46

PRIRODEN LEKAR — Zeitschr. für Naturheilkunde und Naturg. Lebensweise. Schriftleiter D-r Kyril Jordanoff, Varna - Bulgarien

Год. абон. 100 лв.

Чек. смѣтка 23-91

За стран. 150 лв.

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ВЪ БИОЛО- ГИЧНОТО ЛѢКУВАНЕ

отъ Д-ръ КИРИЛЪ ЙОРДАНОВЪ

Рефератъ четенъ въ научното заседание на варненското лѣкарско дружество на 17. VI 1943 год.

Ако проследимъ историята на медицината, ще видимъ, че тя е изпѣстрена съ много различия и противорѣчия срѣдъ разнитѣ „научни течения“, които сж водили и твѣде оживени спорове, даже и остри борби, помежду си. Въ тѣзи конфликти сж замѣсени имена на видни представители на медицината.

Дали за добро или за зло, дали основателно или лекомислено, нека кажатъ идващитѣ следъ насъ. Така или инакъ, преди повече отъ 15 години, азъ се проявихъ като представител на едно течение въ медицината, което течение се, повече или по-малко, не одобряваше отъ болшинството на българскитѣ лѣкари. Може би по моя вина, може би безъ такава, моята дейность и моята личность станаха обектъ на враждебни конфликти не само съ единици колеги но и съ медицинската власть даже. Не желая да отрека, че една отъ причинитѣ за това бѣше прекалено драстичния начинъ по който отпочнахъ и водихъ работитѣ си.

Днесъ има много признаци, че този периодъ на открита враждебность е отминалъ вече. Умереность, търпимость и доброжелание за взаимно разбиране изглежда открива пътя за утѣнавяване. По този въпросъ работитѣ сж вървѣли въ всички страни така. Това азъ добре знахъ и тъкмо затова тонасяхъ спокойно всичко и изчакахъ времето, което ще ми

даде възможность да се изкажа и благоволенieto да бѣда изслушанъ. Това време дойде.

Едва ли има нѣкой измежду насъ, който да не признае, че работитѣ въ здравеопазването не вървятъ добре. Че гѣ сж изпаднали въ известенъ безпорядѣкъ. Че медицината е въ криза, че тя е въ задънена улица или, ако искаме да се изразимъ съ думитѣ на именития германски професоръ Гроте — „не медицината като наука, а нейнитѣ представители сж въ криза. Лѣкаритѣ, които измѣниха на клетвата си да служатъ безъ користъ на страдащитѣ и погледнаха на светата лѣкарска професия, като на занаятъ за печелене на повече пари“.

Така или иначе наречено, истината по ставащето е една — ние се намираме въ периодъ на основно преустройство на лѣчебното изкуство. Духътъ на Хипократа възкрѣсва днесъ като неохипократизъмъ въ медицината.

Надявамъ се да ми се удаде случай да се спра подробно по отдѣлнитѣ въпроси въ връзка съ тази революция въ лѣчебното изкуство. Сега нека ми бѣде позволено да резюмирамъ основитѣ върху които се изгражда новото лѣчебно изкуство.

Много отъ лѣкаритѣ, които не се репаватъ да се изкажатъ сто процентово противъ биологичнитѣ методи на лѣчение, но не желаятъ да му услужатъ, като благоразумно го признаятъ, подчертаватъ неговата стойность като предимно предпазенъ методъ. И действително, природолѣчението, като лѣчебенъ и предпазенъ методъ въ медицината, е нѣщо единствено. Единъ отъ най-важнитѣ основни принципи въ него е повелята, когато се лѣкува болния, той да се превъзпитава въ духа на природосъобразенъ животъ, като предварително условие за каква да е предпазна медицина. Ние не само лѣкуваме довѣрилия ни се боленъ, но го и приучваме къмъ здравъ животъ. Прекаралиятъ курсъ на природолѣчение боленъ, става новъ човѣкъ. Той е получилъ обширни здравни познания, осъзналъ е маса здравни грѣшки отъ своя миналъ животъ. отпочналъ е новъ прераждащъ го, животъ. Биологичната болница е не само лѣчебна станция, но и школа за здравна просвѣта и здравъ животъ — нѣщо, което не може да се каже за никоя алопатично ржководена болница. Съ това биологичната болница се издига като особена, единствена институция, която най-добре служи на главния държавенъ стремежъ, да създаде здравъ, закаленъ, твърдъ, жилавъ народъ и на първо мѣсто да го пази отъ заболявания, а на вторъ планъ да го лѣкува. Създаденитѣ и бързо увеличаващитѣ се специални приспособления за въздушни бани, слънчеви бани, както и мѣста за открито използване на водата въ здравеопазването, е дѣло на биологическото течение въ медицината. Приспособления за подобни лѣчебни при-

оми ще намѣримъ само въ биологично рѣководени болници.

Ние виждаме, че природолѣчебнитѣ институти сѣ пълни, истински предпазни станции. Или съ други думи казано: природолѣчението е методъ за здравна просвѣта, здравно превъзпитание и предпазване.

Ние знаемъ, че алопатичната медицина се стрѣми да убива болестотворнитѣ организми или пъкъ да ги държи далечъ отъ организма. По този начинъ тя мисли, че ще може да предпази хората здрави, а заболѣлитѣ най-добре да оздрави. Въ всички случаи и за разнитѣ тѣзи цели, тя държи много на отвѣнка вкарванитѣ въ организма срѣдства, които трѣбва да извършатъ предпазната и лѣчебна работа. Тукъ биологичната медицина стои на по-друго мнение: тя разчита, преди всичко, на отвѣнитѣ, жизнени и лѣчебни сили на самия организъмъ — на неговия вътрешенъ лѣкаръ. Тя фанатично вѣрва въ непогрѣшимата способностъ на организма да си самопомага въ всички случаи.

Разбира се, биологично постъпвениятъ лѣкаръ не стои съ скръстени рѣце и не оставя организма на произвола на съдбата, безъ ничия помощъ отъ вънка. Тя притежава много и разнообразни срѣдства, съ помощта на които се притича въ помощъ на борящия се организъмъ. На първо мѣсто ние издирваме всички онѣзи здравни прегрѣшения, вършени отъ болния, спъвали по-дълго или по-кратко жизненитѣ процеси на тѣлото, допринесли повече или по-малко за заболяването. Следъ като бждатъ открити, пристѣпва се къмъ отстраняването имъ. За насъ, отстраняването на тѣзи отекаващи жизнеността препятствия е предварително условия за каквито и да сѣ изгледи за оздравяване. Колкото тѣхното откриване, и отстраняване е по-трудно, толкова изгледитѣ за оздравяване сѣ по-малки. Открихме и отстранихме ли ги, ние проправихме вече пътя на организма и всаденитѣ въ него сили, да отпочне резултатна оздравителна работа, изхождаща отъ собственитѣ му заложи и способности да живѣе и се оздравява. Ако такива той притежава недостатъчно, или, по разни причини, тѣ сѣ осакатени, тогава и изгледитѣ за оздравяване сѣ малки, ако и да му се притичае въ помощъ съ каквото желаемъ.

Нѣкои отъ многото препятствия на жизненото разгъване сѣ алкохола, тютюна, многото бѣлтѣчини въ храната, прекалената работа или крайното бездѣлие. много ядене и пиене или пъкъ недостатъчни такива и т. н. Ако намъ се довѣри единъ боленъ, който е прекарвалъ живота си въ бездѣлие, работата за него ще е отлично лѣкарство, което ще премахне препятствието вършено отъ бездѣлието. Ако намъ се е довѣрилъ боленъ, хранилъ се прекалено и съ изобилно бѣлтѣчини, ние го

нагласяваме на растителна храна въ ограничено количество, а не рѣдко, го подлагаме на по-кратко или по-дълго гладуване. Едното и другото е за него спасително, чудотворно лѣкарство, което отбременява организма и го освобождава отъ препятствието „преяждане“. Все така се издирватъ и премахватъ всички „препятствия“.

Заслужава особено да се подчертае претоварването на организма съ излишни лѣкарства, като препятствие, което много често омаломощава жизненитѣ и лѣчебни сили на организма и прѣчи на оздравяването. За съжаление, това се случва често въ практиката и, колкото едно или нѣколко давани лѣкарства не даватъ бързия, желанъ резултатъ, толкова ние ставаме по-щедри съ даването на нови лѣкарства, съ цель да надлучаеме, все пакъ, нѣкое, което би дало известенъ резултатъ — престо да изнасилимъ природата къмъ оздравяване, ако можемъ да се изразимъ. И тъкмо въ такива случаи и тъкмо затова, оздравяването не върви и лѣкарствата, които понѣкога могатъ да бждатъ помощни сръдства, ставатъ угнетители и препятствия за оздравителнитѣ сили на организма. И, ако сега, при такъвъ единъ боленъ, отстранимъ познатото така препятствие, ние биваме изненадани отъ бързия завой къмъ подобрене и крайно оздравяване. Случаи изъ практиката, които потвърждаватъ това, ще ми се отдаде да изнеа.

Друга съществена особеностъ на биологичната медицина е да освежава, стимулира и укрепява жизненитѣ процеси на организма, на които ние предоставяме въ всички случаи истинскитѣ оздравителни работи. При това, тази работа се върши така умѣло, така изкустно и прецизно дозирана, че всѣка възможностъ за увреждане или прегръшаване е изключена. Съ леки, нежни и освежаващи, неуморителни приложения, ние вършимъ това нанстина удивително. За да извършимъ това степенуване на приложенията по интензивностъ и уморителностъ на болния, ние се ръководимъ отъ т. н. самочувствие, инстинктъ или, иначе казано — хайлгефюль.

Лѣчебнитѣ сръдства на биологичната медицина сж всички жизнени дразнения. Подъ тѣхното действие се е зародилъ животътъ, тѣ го подържатъ и тѣ единствени могатъ да го лѣкуватъ. Понеже тѣ могатъ да се степенуватъ и дозиратъ, се и потдаватъ на инстинктивно нагаждане.

Споредъ това, въ каква степенъ ангажирватъ тѣ силитѣ на организма и му причиняватъ умора, ние дѣлимъ жизненитѣ дразнения на следнитѣ групи: а) лѣчебни сръдства на естественото лѣчебно изкуство, които не ангажиратъ никакъ силитѣ на организма и не му причиняватъ никаква умора. Такива сж подходящи за нежно лѣкуване на тежко болни, изтощени, слаби,

организми. Такива сѣ топлината, свѣтлината, лекитѣ масажи, леженето, отпускането, въздушната баня, магнетичното лѣчение и окуражителнитѣ, ободрителни думи, често изразени въ при-
омитѣ на модерна психотерапия. Разбира се, касае се до тѣх-
ното прилагане въ най-нежната имъ форма. Защото, приложени
въ груба и силно действуваща форма, тѣ сѣщо така ще умо-
рятъ организма. Добре подобрани и нагодени, тѣ успокояватъ
и освежаватъ; б) втората група естествени лѣчебни сръдства,
които ангажирватъ до известна степенъ силитѣ на организма
и му причиняватъ известна умора и като така сѣ подходящи
само при по-окрепнали болни, сѣ измиванията, сухитѣ четка-
ния, по-силнитѣ масажи, частичнитѣ увивания и частичнитѣ
бани. И най-сетне, идва третата група отъ жизнени дразнения
(естествени лечебни приложения), които ангажирватъ много си-
литѣ на организма и уморяватъ болния значително. Тукъ спа-
датъ полубанитѣ и цѣлитѣ бани, четковата баня, мѣнящитѣ
душове, изпотителнитѣ приложения, три четвърти и цѣлитѣ
увивания и др. Горнитѣ три групи отъ степенувани приложе-
ния на биологичното лѣчебно изкуство даватъ възможность на
опитния природенъ лѣкаръ да си служи при всѣки отдѣленъ
болень (не отдѣлно назована болестъ), съобразно неговитѣ сили,
съ подходящи сръдства, безъ, при това, да излага болния на
риска да бѣде преуморенъ и изтощенъ. При това, лѣчението да
е достатъчно поощрително върху жизненитѣ функции и следо-
вателно, съ достатъченъ и сигуренъ лѣчебенъ ефектъ.

Сега идва реда на друга една особеность въ новитѣ лѣ-
чебни методи — най-шекутливия пунктъ отъ тѣй горѣщия споръ.
Това е зависимостьта между лѣкуването и точната диагноза
и връзката между тѣхъ. Хвърленитѣ върху ми упръци сѣ би-
вали винаги подчертавани съ обвинението, че сѣмъ отричалъ
значението на точната диагноза за лѣкуването. Истина е, че
за насъ нѣма тѣсна, отъ решаващо значение, връзка между
диагнозата и лѣкуването. Безъ огледъ на името на болестъта,
ние ги лѣкуваме винаги съ едни и сѣщи сръдства — жизне-
нитѣ дразнения, които поощряватъ жизненитѣ функции на бол-
ния „отъ какво да е“ организъмъ. Но нека веднага предупредя
— тѣзи думи трѣбва да се употрѣбятъ предпазливо и да се
разбиратъ безпогрѣшно. Тази независимость на лѣкуването отъ
диагнозата е възможна само въ биологичната медицина. Въ
алопатичната медицина това е невъзможно. Защото, докато
последната дири и препоръчва възможно специфично лѣчение,
първата върви твърдо по пѣтя да се изгради общо, неспеци-
фично лѣчение. При насъ избора на лѣчебнитѣ приложения не
се диктува отъ самата болестъ, а отъ редица други обстоятел-
ства. Вѣрно е, въ нѣкои случаи, нѣкои приложения, каточели

имать предимство. Но и това не е винаги непременно нужно.

Обстоятелствата, които диктовать избора на лѣчебнитѣ срѣдства сж на първо мѣсто опитността на лѣкаря. Единъ е получавалъ по-добри резултати отъ едни, другъ владѣе по-добри други приложения и манипулира съ тѣхъ. Единъ умѣе да постига резултати съ масажитѣ, другъ съ дишанията, трети съ горещитѣ приложения и т. н. Или пъкъ съ комбинации отъ нѣколко такива. Следъ това решаващо е и какви запазени сили има още организма и колко реакционоспособенъ е той. Въ зависимостъ отъ това (не отъ името на болестъта), ние си служимъ съ нежнитѣ, или съ срѣдно силнитѣ или, най-сетне, съ много силнитѣ приложения. Но за избора не сж достатъчни опитността на лѣкаря и реакционоспособността на болния. Много важно е и това, каква е досегашната опитностъ на самия боленъ съ разнитѣ лѣчебни приложения. Може, по правилата на лѣчебното изкуство, по книгитѣ и науката, да следва едно приложение. Но, когато разпитае болния за опита му до сега, ще видимъ, че не тѣзи, които по науката сж на мѣсто, а нѣкомъ съвсемъ други му идватъ най-добре и съ тѣхъ той добива задоволителнитѣ резултати. Тукъ сж въ ролята си инстинкта, самочувствието, хайлгефюла на болния. Тѣ стоятъ надъ всички правила и науката. Избора решаватъ още и условията и техническитѣ възможности, които ни стоятъ на разположение при лѣкуването. Може, по правилата да трѣбва едно приложение. Но, когато техническитѣ условия прѣчатъ за тѣхното прилагане, а благоприятствуватъ други приложения, тогава ние ще прибѣгнемъ не къмъ първитѣ, а къмъ вторитѣ. Ако болниятъ е настаненъ въ модеренъ, обзаведенъ природолѣчебенъ институтъ, него ще лѣкуваме съ твърде разнообразни, сложни, ако щете и елегантни приложения. Но, ако лѣкуването ще трѣбва да се извърши при примитивнитѣ условия на единъ беденъ домъ, или занемарена болница, тогава ще си послужимъ съ малко, леки, прости приложения. Но можемъ ли да посрещнемъ лѣкуваме и изпратимъ еднакво единъ боленъ, убеденъ последователъ на природолѣчението и единъ новакъ, който нищо не е чулъ и не знае за него и неговитѣ основни принципи? Разбира се че не. Значи, изборътъ на лѣчебнитѣ ни срѣдства ще зависи и отъ това, дали имаме работа съ просвѣтенъ, знающъ, убеденъ последователъ на природолѣчението, или пъкъ съ такъвъ, чуждъ на неговия духъ. Не е възможно да приклонимъ къмъ гладолѣчение или суровоядене единъ новакъ, който е убеденъ, че само силната храна (месото, а и виното даже) даватъ сили на организма и му помагатъ да оздравѣе. Какъ можешъ да приклонимъ единъ боленъ да не потушава високата си температура, когато той я смѣта за страотно пѣщо и

една ли не вѣрва, че тя е, която ще го умори? Видно е, че познаване и отиѣрване на горнитѣ показания при избора на лѣчението е толкова важно за биологичния лѣкаръ, колкото е важно познаване минималнетѣ и максимални дози за алопатичния лѣкаръ.

Специализациитѣ и становището ни къмъ тѣхъ, сж друга ежественна особеностъ на биологичната медицина. Нека не излагамъ подробно примѣритѣ на Ервинъ Ликъ за етажитѣ съ табелитѣ на специалисти и разходкитѣ на болнитѣ ту до една ту до другия за разнитѣ си тѣлесни чисти. Нито пъкъ примѣра на сжщия авторъ за разнитѣ дупки по човѣшкото тѣло и стоящия предъ всѣка една отъ тѣхъ специалистъ. Сжществено за насъ е, че тѣй обичайното строго специализиране по болеститѣ на разнитѣ органи, системи или даже по една единствена болестъ (пр. по бѣлодробна туберкулоза), е несъвмѣстимо съ новитѣ насоки въ модерната медицина да се лѣкува общо, биологично и неспецифично. За насъ е неразбираемо, какъ единъ специалистъ по сърдечни болести ще може да лѣкува болеститѣ на сърдцето, ако той не е подготвенъ по привеждане въ редъ на кожата, храносмилането, нервитѣ? За насъ е неразбираемо и това, какъ единъ специалистъ по кожнитѣ болести ще може да ги лѣкува, ако не владѣе болеститѣ на обмѣната, когато знаемъ днесъ, че по-голѣмата частъ на кожнитѣ страдания сж отъ вътрешенъ произходъ и въ връзка съ веществената обмѣна? Съзнала тази нецелесъобразностъ въ лѣкуването, биологичната медицина отхвърля специализацията по органи и системи. И, ако ще трѣбва да се специализира лѣкарътъ въобще, за да бжде по-вещъ въ по-ограничена областъ на лѣчебното изкуство, то това специализиране трѣбва да става по лѣчебни приоми, а не по болести. Единъ лѣкаръ може да се специализира по лѣкуването съ масажи и гимнастики и да прилага тази специална подготовка при всички болести и болни, кждето е показанъ този родъ жизнено дразнение и този родъ лѣчебенъ приомъ. Единъ лѣкаръ може да се специализира по лѣкуването съ гладъ и да прилага тази специална подготовка при всички болни и болести, кждето е на мѣсто това жизнено дразнение и този родъ лѣчебно приложение. Разбира се, подготовката никога не е само по едно единствено приложение, а винаги по група близки лѣчебни приоми. Ако единъ лѣкаръ се е посвѣтилъ на масо- и механо-терапията, то той ще владѣе всички видове лѣчебни масажи, всички видове лѣчебни гимнастики (пасивни, активни и уредни) ще владѣе ортопедията (ортопедия безъ искуството да се лѣкува съ масажи и гимнастика не е ортопедия), ще владѣе дихателното изкуство. И пожеже всички тѣзи приоми сж тѣсно свързани съ чистия въз-

духъ и природата, той положително ще е обхваналъ въ своята специалностъ и климатолѣчението, водолѣчението и слънцелѣчението. Така той ще е въ състояние да прилага твърде голѣма група отъ естественитѣ лѣчебни сръдства и ще може да води самостоятелно пълно лѣчение. Само при нужда да се прибѣгне къмъ нѣкой по специаленъ приомъ (хирургия и др. подобни) той ще трѣбва да препрати болния до специално подготвенъ лѣкаръ. Изглежда, гладолѣчението, шротолѣчението и психотерапията, да сж приоми, на които не рѣдко се посвѣщаватъ нерочно, специални лѣкари и ги овладяватъ до съвършенство. Обикновено, обаче, и тѣзи по-специални приоми се овладяватъ отъ биологичния лѣкаръ, който по този начинъ става пълнъ владетель на цѣлостното биологично естествено лѣчение и е годенъ да провежда пълното лѣчение при всички онѣзи болести, кждето цѣлостното, неспецифично лѣчение е на мѣсто.

„Не е неумѣстно да се спомене и това, че и специалното специфично лѣчение на алопатичната медицина не е много непоклатимо. Самитѣ нейни представители въ много случаи осъмняватъ специфичността имъ, какъвто е и случая съ маларията и салварзана при сифилиса. Касае се до твърдението, че не маларията, като специфична зараза, а предизвикваната отъ нея висока температура е действащия факторъ при маларийното лѣчение на сифилиса. И, че действието на салварзана не се състои въ това, че той, като специфично сръдство, убива спирохетитѣ, а че той предизвиквалъ нѣкакво преобразуване, пренастройвалъ организма и представлявалъ ударъ въ системата „Щось инсъ системъ“ (Д-ръ Браухле). Но това се потвърждава и отъ факта, че въ биологичнитѣ болници редовно се получаватъ лѣчебни резултати при сифилисъ съ неспецифичнитѣ методи на лѣчение. Това изнасямъ просто за сведение. Не желая да го твърдя, като неуспоримъ фактъ, но то все пакъ говори за нѣщо, което заслужава нашето внимание.

Друга особеностъ на биологичното лѣчение е и това, че се повлияватъ вътрешни органи съ приложения действащи въуху покривнитѣ части на тѣлото. Зонитѣ на Хеадъ сж отдавна познати въ медицината, но върху това познание и до днесъ не е изградено сжществено лѣчение, употребявано въ широкитѣ размѣри, които то заслужава. Въ това време, природолѣчението прилага много лѣчебни приоми изградени върху това ни знание и то съ голѣмъ успѣхъ. Ефекта отъ такива приложения е двукъкъ. Първиятъ ефектъ е т. н. далечно нервнo действие. Вториятъ е т. н. отвеждане или отвлекающе действия. Споредъ насъ тѣзи две предизвиквани при нашия методъ реакции сж отъ колосално лѣчебно значеніе при всички болести, независимо отъ това, какво именосятъ тѣ. Нѣкога въ

игра сж двата фактора — отвеждане и далечно нервно действие. Другъ пътъ въ действие е само единъ отъ тѣхъ. Така при ангина пекторисъ биологичниятъ лѣкаръ не бива погълнатъ отъ състоянието на сърдечнитъ кръвоносни съдове и грижитъ да се повлияе нѣкакъ на тѣхъ. Той нарежда едно общо, цѣлостно, биологично лѣчение и се залавя да издири специалнитъ нервни точки по повърхността на тѣлото. Следъ това ги подхвърля на специално масажирание и съ това повлиява състоянието на дълбоко лежащото сърдце. Така постъпва той и при много други вътрешни страдания, като язва въ стомаха, злъчни възпаления и т. н. А, че масажътъ на тѣлеснитъ покривки има лѣчебенъ ефектъ върху страдания на вътрешни органи, е фактъ неуспоримъ¹⁾. Но не само съ масажа влияваме ние така издиренитъ нервни точки. Тѣмъ въздействуваме и съ редица други приложения на природолѣчението, като топлина, специални облжчвания и т. н.

Другъ единъ сжщественъ принципъ въ биологичната медицина е стремежа ни да пречистимъ вътрешно тѣлото и да усилимъ излжчителнитъ функции на организма. Това сж два оздравителни процеси, които ние много ценимъ и винаги поощряваме. Тѣ се разиграватъ при всѣко наше лѣчение, при всѣка болестъ и винаги едновременно и двата. Излжчването е предпоставка за какво да е вътрешно пречистване. Вътрешното пречистване става преди всичко по пътя на излжчването отъ организма навънъ и на второ мѣсто по пътя на преизгарянето, преустройването и други познати и непознати намъ процеси на живата машина. Сега се поставя въпроса, какво е вътрешно пречистване? На това мѣсто ще си позволя да спомена едно име, което се слуша отъ лѣкаритъ съ голѣма неохота. Единъ практикъ на естественото лѣчение е Луе Куне. Неговиятъ методъ се състои предимно въ вътрешно пречистване. За него нѣма оздравяване, безъ вътрешно пречистване. Той се опитва даже да ни обясни що е вътрешно замърсяване и какъ си представя пречистването и неговото оздравително действие. Въ тѣзи негови опити има много оргиналностъ, нѣщо отъ която изглежда даже абсурдно за насъ лѣкаритъ. Затова и не ще се спирамъ на тѣхъ, а ще си послужи съ дефиниционнитъ обяснения на Дръ Браухле — почитанъ и действително даровитъ, съ охота четенъ германски лѣкаръ. Предъ много научни конгреси, въ почти всички научни медицински списания, той прави опити да събуди интереса на лѣкаритъ къмъ все още неразбранитъ биологични методи на лѣчение. И това той върши съ завиденъ успѣхъ. Това знае всѣки отъ насъ,

1) вижъ Хартманнъ — Гилоза на подкожнитъ тѣстини.

който следи немската медицинска литература и е практикувалъ скоро въ нѣкои германски болници.

Ето какъ Дръ Браухле ни дефинира вътрешното пречистване: „Тѣлесно пречистване ни е пазнато отъ ежедневнитѣ понятия за промивания. Съ цѣль за пречистване ние промиваме устата, носнитѣ кухини, червата, влагалището и други телесни дупки. Пречистващо лѣчение е и прогонването на чревнитѣ паразити отъ тѣлото. Изчистване на храносмилателния каналъ е винаги важна задача въ биологичното лѣчение. Нѣма болестъ, нѣма болестъ, нѣма случаи въ практиката на природния лѣкарь, когато той да не провежда системно, често повтаряно пречистване на червата по единъ или другъ начинъ. Тази наша задача ние смятаме за много важна, не само за това, че ги пречистваме отъ остатъци, задръжки и т. н., а още и затуй, защото добре пречистенитѣ черва се по-добре нагаждатъ къмъ новата имъ работа — да се изхвърлятъ чрезъ тѣхъ най-различни междинни отпадъци на веществената обмѣна. Така, отсмуханитѣ отъ вътрешността въ червата отпадаци се доизхвърлятъ навънъ чрезъ нашитѣ мѣрки за чревно пречистване. Това е грубия, видимия обликъ на пречиствателнитѣ работи. То не обхваща и не изразява сложното и цѣлостно понятие „вътрешно пречистване“ така, както се разбира то въ науката за „лѣкуване чрезъ вътрешно пречистване“. За насъ това понятие е много по-обхватно, сложно и радикално. Въ задачата си да пречистимъ тѣлото вътрешно, освенъ гореказанитѣ промивания, ние се стрѣсимъ да предизвикаме притегляне къмъ новозгаряне и излжчване на всичкитѣ отпадаци на веществената обмѣна, много отъ които сж, може би, още непознати, и които сж се наслагали предимно въ тъканнитѣ междини и по-големитѣ и по-малки тѣлесни кухини. Единъ отъ многозначния такъвъ продуктъ на веществената обмѣна, като важенъ болестотворенъ факторъ, е пикочната киселина. На нея се дължатъ много болести, нѣкои отъ които сж намѣрили вече и официално признание (мигрената, подагратата и др.) Нейгъ и Лааманъ сж най-ревностнитѣ сторонници на теорията за произхода на много болести като последиствие отъ тежко облагане на организма съ междинния продуктъ на веществената обмѣна — пикочната киселина. Сега вече, много сж авторитѣ и изъ училищнитѣ лѣкарски кадри, които приематъ вѣрността на Хейгъ-Лаамановата теория. Па и чуднитѣ резултати, които даватъ лѣчебнитѣ прийоми, пречистващи организма отъ отложената пикочна киселина, доказватъ това прекрасно.

Горензложеното схващане за вътрешното замърсяване съ отложени отпадаци е и потвърждение на основното Луи Куненово учение за облагането като болестна причина и вътрешното

пречистване като условие за какво да е оздравяване. Щомъ то-во е така, редно е да му се признае правото на стълбъ за-то-ва схващане въ медицината. Нѣма никакво значение факта, че е неукъ, тъй както нѣмаше никакво значение същия този фактъ за Раевъ и неговото лѣкуване.

Следъ като стана ясно, че тѣлото действително се блага и замърсява съ чужди и вредни за него вещества и следъ като вътрешното пречистване съ цель за оздравяване сж вече фактъ, редно е да се спремъ на въпроса, какъ да извършимъ нуж-ното вътрешно пречистване. За тази цель биологичното лѣчеб-но изкуство притежава предица приноми, които използва съ удивителенъ резултатъ. На първо мѣсто ние ограничаваме хра-ната, както количествено, така и качествено. Въ първия слу-чай я правимъ малко по обѣмъ, а въ втория слаба и бѣдна на хранителни и горивни съставни части. Ако облагането не е много тежко, тогава цельта се постига само чрезъ ограничава-не на храната и подбирането ѝ съ по-слаба калоричность. Но, когато се касае за лѣкуване на тежко обложенъ болѣнъ, тога-ва това ограничаване не е достатъчно и то не ще ни донесе искания резултатъ. Въ такива случаи прибѣгваме до пълното отстраняване на каквато и да е храна. Ние пристѣпваме къмъ гладуването съ лѣчебна цель. На болния даваме да пие вода, чакове отъ билки, сокове отъ сурови плодове и зеленчуци или подобно. Съ цель редовното изпражнение на червата му правимъ ежедневно очистителни клизми. Повече подробности моля да се подирятъ въ специалната литература, а при удобенъ случай, ще говоря въ специаленъ рефератъ. Една друга форма за огра-ничаване на храната е суровяденото. Тукъ гладуването не е толкова пълно, но вкарваната калоричность е толкова ограни-чена, че тя не нарушава лѣчебния принципъ на пречистването чрезъ забрана на храна. Тази сурова храна не доставя на ор-ганизма никаква сила, но тя го отбременява, доставя му соли, витамини и скрита слънчева енергия, по Рагнаръ-Бергъ. Суро-воядството е смечено гладолѣчение. Както суровитѣ сокове при пълното гладуване, така и сурова а храна въ втория слу-чай, улесняватъ изхвърлянето на отпадъцитѣ отъ веществена-та обмяна. Въ едина и другия случай, всички сили на организ-ма, които не се ангажирватъ въ храносмилане, се освобож-даватъ за оздравителни работи. Диетичния методъ на Карель гони и постига сжщата тази цель за отбременяване и вътреш-но пречистване. А сухоежбения методъ на Шротъ е една по-специална и все пакъ твърде енергична диетична мѣрка, която дава удивителни лѣчебни резултати.

За вътрешното пречистване съ лѣчебна цель, намъ стои на разположение и излжчителната служба на организма. При-

родолѣчението отдава голѣмо значение на тѣзи тѣлесни функции и съ всички сръдства прибѣгва до тѣхното усиляване. На тѣзи работи отдаваме най-голѣмо значение за което и да е оздравяване. Кожата заема първостепенно мѣсто като очистителен органъ. На първо мѣсто е неспирния изпарителенъ процесъ презъ кожата, чрезъ който се изхвърлятъ водни пари и газообразни отрови отъ вътрешността. Това е познатата на всички ни кожна функция — перспирацио инсензибилисъ. Следъ това идва изпотяването презъ кожата. Оголванията подъ разни форми, въздушнитѣ и свѣтло въздушни бани, както и босоходенето, служатъ отлично за усиляване излжчването чрезъ кожната перспирация. Но и всѣко друго кожно приложение на биологичната медицина усилява този невидимъ очистителенъ процесъ презъ кожата. Да не говоримъ за ролята на изпотяването, като обезотровителенъ и излжчителенъ органъ. Той е известенъ на лѣкари и нелѣкари още отъ древността. А сръдства за усиляване това излжчване, ни стоятъ много на разположение. Но излжчвания презъ кожата ставатъ и чрезъ избухването на разни видове изриви. Схващайки ги като излжчителни работи на природата, ние не само не ги потискаме съ адстрингиращи лѣкарства, ами ги и поущряваме по разни начини. Разбира се паразитернитѣ кожни изриви се изключватъ. Не само намъ, биологично поставенитѣ лѣкари, а и на всѣки лѣкаръ сж познати случаи на влошавания здравето, даже и смъртъ, следъ енергично потушаване на кожни изриви и обратно — бързо подобряване здравето, следъ избухването на кожни изриви. Притежаваме въ медицината даже и методи да предизвикаме изкуствено течащи, отдѣлящи, излжчващи процеси по кожата, отъ което виждаме често голѣма лѣчебна полза. Нищо друго, а тъкмо това е метода на Бауншайдъ.

По-малко известна на небиологично поставения лѣкаръ е излжчителната функция на лимфатичната система, особено на гърленитѣ сливици. Биологично поставениятъ лѣкаръ познава тази служба много добре, цени я винаги и съ всички сръдства я използва при лѣкуванията си. Изработенъ е и специаленъ методъ за усиляване това излжчване и обезотравяне отъ Дръ Рьодеръ. Днесъ Рьодеруването на сливицитѣ при много болести, е обикновенъ приомъ въ природолѣчението. Спомнямъ си, че правихъ предложение на г. Дръ Куртевъ, да усвои и въведе въ своята практика този методъ, съ който методъ той не рѣдко ще избѣгва оперирането на сливицитѣ. Масажирането и изсмукването на сливицитѣ по Дръ Рьодеръ, не само е излжчителенъ процесъ, но съ това упражняваме благотворно, далечно, ширно действие върху саморегулаторнитѣ и самолѣчебнитѣ сили на организма.

Но излжчителни органи сж и бѣлитѣ дробове. Преди всичко тѣ сж пътя за излжчване на вжгледуокиса. Но презъ тука се излжчватъ и разни газообрази киселини, какъвто е случая при диабетното отравяне. Неможе да се отрече излжчителната роля на видовитѣ хрочки излизаци презъ дробоветѣ при разни заболявания. Гледайки на тѣзи функции като целесъобразни излжчвания, ние ги усилваме по най различни пжтища. Тѣкмо затова специалнитѣ методи на дихателни упржнения се прилагатъ винаги и при всички заболявания, когато нѣма противопоказание отъ особено естество. На мнозина е известенъ единъ български лѣкаръ, който си е изработилъ даже специаленъ методъ за лѣкуване само чрезъ дишания. Не ще и съмнение, че това е една едностранчивостъ и крайностъ, но то иде да ни покаже колко важенъ факторъ за оздравяването е умишленото, системно, планомерно използване на дишането въ лѣчебното изкуство. Който е ималъ случай да беседва съ негови болни, наистина ще се увѣри въ това. Но, тѣй бързо разпространяващето се напоследкъ лежене на открито съ лѣчебна целъ, оправдава своето обаяние, покрай другото, тѣкмо като усиливащо излжчването и обезотравяването презъ бѣлитѣ дробове.

Нека само споменемъ стомаха и червата като излжчителни органи, къмъ които ние често прибѣгваме. Баналнитѣ, ежедневно наблюдаванитѣ прояви на такова излжчване, като повръщане, диария и др. не сж тайна за никого. Това не може да се отрече поне въ случантѣ, когато те последватъ веднага следъ поемането на развалена храна. Но за добрия наблюдателъ не остава тайна, че чрезъ червата и стомаха се излжчватъ маса вредни отпадаци на интермедиерната веществена обмяна. Нѣщо повече даже, ние приемаме, че литавицата на храносмилателния каналъ се пренастройва за изключително излжчителна работа въ всички случаи на остри, температурни заболявания. По всички гореказани прчини, биологичната медицина си служи изобилно съ очистителнитѣ клизми. При кой болень, при кое заболяване, ние не почваме лѣчение безъ предварително, нѣколкократно очистване на храносмилателния каналъ. Излжчителната работа на храносмилателния каналъ е особено усилна, когато поставимъ болния на пълень гладъ, като при това му даваме да пие изобилно и го очистваме чрезъ ежедневни клизми. Кулѣбението е отлично за тази целъ.

Бѣлото течение при женитѣ, което упорствува на всякакво мѣстно лѣчение, е сжщо така излжчителенъ, вжтрешно-пречистващъ процесъ. Той е по-малко въ връзка съ нѣкакво мѣстно, анатомично измѣнение, отколкото отъ произходъ отъ вжтрешно, конституционно-хуморално естество. Тѣкмо затова

неговото излѣкуване е възможно само при едно пълно, биологично, цѣлостно лѣкуване. Това показва, че женскитѣ полови органи могатъ да изпълняватъ и излѣчителни работи. Покрай другитѣ, сѣдящитѣ коремообтривни бани действуватъ особено поущрително върху това излѣчване.

Нека само споменемъ бжбрецитѣ като първостепенни излѣчителни приспособления на природата. При това, заслужава да подчертаемъ, че презъ тѣхъ се излѣчватъ не само познатитѣ ни отпадаци, а и много други непознати такива. Много сж срдѣствата на биолгичната медицина, съ които сме въ състояние да поущряваме тази функция на бжбрецитѣ. Дали медикаментозното диуртизиране е умѣстно за тази излѣчителна работа, нека оставимъ неразисквано сега.

Така разбранитѣ излѣчителни работи на организма сж за насъ отъ голѣмо значение и биологичната медицина е отредила значителенъ дѣлъ въ своята задача при лѣкуванто. Сѣмѣтаме, че безъ това вътрешно пречистване, не може да има никакво оздравяване.

Най-сетне съ цѣль вътрешно пречистване ние си служимъ и чрезъ усиляване на клетъчната веществена обмѣна. Това усиляване ние постигаме съ сжщитѣ лѣчебни прийоми, съ които постигаме усиляване излѣчването. Особенна роля играятъ тукъ дишането и движението, като къмъ последното спадатъ физическата работа, обикновената разходка, усиленитѣ маршове, бѣганя, тичания, прѣскачания, пасивни активни и други лѣчебни гимнастики както и лѣчебнитѣ масажи. Високата температура е едно ефикасно срдѣство съ което природата си служи за да ускори вещественната обмѣна и така улесни вътрешното пречистване. При това увеличено е излѣчването. Така и природата майсторски провежда пълно и бързо вътрешно пречистване и довежда организма до пълно самооздравяване. Схващайки така повишената температура, ние никога не я потушаваме. Напротивъ, съ подходящи приложения, ние ѝ идваме на помощъ. Кой не знае, че следъ прекарана температурна болестъ се чувствува по-здравъ отъ преди. А при потискащо алопатично лѣчение, дълго следъ оздравяването, е отпадналъ, неразположенъ и прочее. И днесъ си спомнямъ една болна актриса отъ варненския театръ която, следъ прекарана инфлуенца, потушавана съ редовно взема не на лѣкарства, получава упорито главоболие, което не минава съ никакви съответни лѣкарства. За кжсо време, само чрезъ вътрешно пречистване съ гореизброенитѣ начини, главоболието изчезна. Единъ красноречивъ примѣръ изъ практиката.

Нашитѣ лѣкарства сж физикално-диетичнитѣ дразненя, които сж сжщевременно жизненитѣ дразненя. Храната е и нашия медикаментъ. А тамъ, кждето стане нужда да излѣземъ

извънъ границитѣ и възможноститѣ на този своеобразна медикаментъ, ние се опираме пакъ на самата природа, отъ която вземаме допълнителнитѣ си медикаменти. Така ние прибѣгваме до лѣковититѣ билки, до суровитѣ сокове, даже земята и морската вода. Разбира се, въ практиката и биологично поставениятъ лѣкаръ прибѣгва, поѣкога, къмъ нѣкое синтетично лѣкарство, като дигиталисови или морфинови, но това той върши съ пълното съзнание, че не заради лѣчебни нѣкакви свойства, а просто, само за да се облекчи или пъкъ поѣкога даже и съ временно регулаторска задача. Ние върваме и практиката изъ много биологични модерни болници го ежедневно потвърждава, че тамъ, кждето чисто естественитѣ лѣчебни прийоми не даватъ искания резултатъ, тукъ ще останатъ безполезни и всички други синтетични медикаменти на алопатичната медицина. Въ това съмъ се уверилъ и отъ личната си дългогодишна практика. Въпрѣки това, въ практика, по разни причини, ще се наложи и намъ употребата на синтетични медикаменти. Но масовото, просто невероятно многото употребяване на химически лѣкарства, което става днесъ въ практиката, никога неможе да се допусне отъ единъ що годе биологично ориентиранъ лѣкаръ. За насъ това е днесъ даже една истинска здравна опасностъ. Безогледно отричане хирургичнитѣ интервенции не е вършилъ никой природенъ лѣкаръ, нѣма и да го стори. Но не само именити хирурзи, като Евринъ Ликъ и др., а и всѣки разуменъ лѣкаръ, намира, че ножа играе много по-голяма роля въ практиката, отколкото му се полага строго научно. Въ „Лѣтописи“ на Б. Л. С. се е писало не веднажъ затова пресилено хирургизиране, което личеше отъ отчета на една частна болница, която се хвалеше съ много апендиктомии, които е извършила въ своя районъ и на което „Лѣтописи“ отговори, че това съвсемъ не е благоприятенъ за болницата фактъ. Хирургията си остава единъ технически предметъ въ медицината и когато се прибѣгва до него само при строго научни показания, тогава ще си остане като придобивка въ лѣчебното изкуство. Въ противенъ случай ще е здравна опасностъ и подриващъ авторитета на медицината занаятъ.

Ние казахме, че нашитѣ лѣчебни сръдства сж физикално-двигателнитѣ, или жизнени дразнения. Само който сериозно се е занимавалъ по тѣхъ и безпристрасно ги е изпробвалъ, само той знае какво богатство сж тѣ въ рѣцетѣ на всѣки разуменъ лѣкаръ. Тѣхното действие не е специфично. То не е насочено къмъ този или онази болестенъ признакъ, нито пъкъ е различно за разнитѣ болести. То е общо, неспецифично, биологично и при всички болести, едно и сѣщо. Нашитѣ лѣчебни приложения иматъ за задача да поущрятъ самопомощнитѣ работи на организма. А пос-

леднитѣ, отъ своя страна, вършатъ истинското оздравяване. Това тѣ вършатъ като повлияватъ състава на кръвта и лимфата. А измѣнимъ ли този съставъ къмъ доброкачественъ, тогава охранването на клеткитѣ се подобрява, жизнеността имъ засилва, а отъ тукъ и тѣхната оздравителна способностъ. Така напримеръ чрезъ даване на сурова храна къмъ една здрава, вегетарианска, или пъкъ подъ формата на пълно суровоядство, ние насищаме кръвта и лимфата съ витамини, минерални соли, а, по Бирхеръ-Бенеръ и съ скрита слънчева свѣтлинна енергия. Но по нови установявания чрезъ суровата храна доставяме на тѣлеснитѣ сокове и много отъ хормонитѣ на жлезитѣ съ вътрешна секреция.

Но не само. важния за оздравяването химизмъ на тѣлеснитѣ сокове повлияваме ние съ нашитѣ биологични срдѣства. Много майсторски вършимъ това и по отношение на тѣхната скоростъ на движение, а и неговата посока. Ние ускоряваме или намаляваме скоростта на тѣхното движение и го насочваме въ една или друга насока въ тѣлото, споредъ нуждата на момента и особеноститѣ на индивида, когото лѣкуваме. Командуваме още и движението на соковетѣ отъ тъканитѣ обратно къмъ съсѣдитѣ, както и отъ последнитѣ къмъ тъканитѣ. Затова нека вземемъ само шротовия методъ на лѣчение. Презъ днитѣ на голѣмо пиене, ние поущряваме движение на сокове отъ съсѣдитѣ къмъ тъканитѣ, а въ днитѣ на жадуването—отъ тъканитѣ къмъ съсѣдитѣ. Съ приложения върху кожата и мускулитѣ ние предизвикваме преразпредѣлително върху тѣлеснитѣ сокове, премахваме мѣстни застои и кръвоснабдяваме останали бѣдни на кръвъ други тѣлесни мѣста.

Съ редица физикално-диетични приложения, ние влияемъ твърде добре автоматичната нервна система. Тази пъкъ приемаме да е главния носителъ и двигателъ на естественитѣ лѣчебни сили. Понеже никоя система не е напълно отдѣлена и независима отъ другитѣ системи, а всички сж въ една или друга връзка помежду си, ясно е, че чрезъ повлияването на автономната нервна система повлияваме и редица други системи въ организма и обратното—чрезъ повлияване другитѣ системи въ организма ние влияемъ съответно и първата. Храненето на нервната система зависи отъ химическия съставъ на тѣлеснитѣ сокове, които, добре повлияни, подобряватъ и съсѣдата. Тя влияе забавително или ускорително върху вътрешно секреторното производство и т. н.

(Следва)

Книга 3-та ще излѣзе по-късно въ крайно нередовната печатница която напуснахме е почната.

Ч. Н. 1944 г. и Р. Хр.

Общинска библиотека ул. Тимир
Варна

Суровата храна като лечебна и предпаз-
на диета, отъ Д-ръ Бирхеръ-Бенеръ. Преводъ отъ
Д-ръ А. М. Помаковъ. Цена 50 лв. + 5 лв. поща.

Отлично преведена книжка, която горещо препо-
рччваме на нашитѣ читатели. Доставка редакцията.